

NOKUTs tilsynsrapporter

Arbeid med de yngste barna (0-3 år) i barnehagen

Studieforbundet AOF Norge

August 2016

NOKUT

NOKUT kontrollerer og bidrar til kvalitetsutvikling ved fagskolene. Dette gjør vi blant annet ved å godkjenne nye fagskoletilbud. Fagskoleutdanning er en yrkesrettet utdanning på et halvt til to år, som bygger på videregående skole eller tilsvarende realkompetanse. Betegnelsen fagskoleutdanning er beskyttet gjennom fagskoleloven. For å kunne bruke betegnelsen fagskoleutdanning, må utdanningstilbudet være godkjent av NOKUT. Alle fagskoletilbud må tilfredsstillе nasjonale kvalitetsstandarder. NOKUT godkjenner også institusjonenes interne system for kvalitetssikring.

Tilbyder/Utdanningssted:	Studieforbundet AOF Norge
Utdanningstilbudets navn:	Arbeid med de yngste barna (0-3 år) i barnehagen
Nivå/fagskolepoeng:	60 fagskolepoeng
Undervisningsform:	Stedbasert
Sakkyndige:	Nina Johannessen Victoria Elise Olsen
Dato for vedtak:	08.09.2016
NOKUTs saksnummer	16/00313

Forord

Fagskoleutdanning er yrkesrettet utdanning som bygger på fullført videregående opplæring eller tilsvarende realkompetanse. En fagskoleutdanning har et omfang på minst et halvt år og maksimalt to år som heltidsutdanning. Betegnelsen fagskoleutdanning er beskyttet gjennom fagskoleloven. For å kunne bruke betegnelsen, må utdanningen være godkjent av NOKUT.

Vurderingsprosessen starter med at en tilbyder søker NOKUT om godkjenning av en utdanning. Søknaden blir først gjenstand for en innledende vurdering der NOKUT avklarer om forutsetningene er til stede for videre behandling, jf. fagskoletilsynsforskriften § 3-1. I den innledende vurderingen ser NOKUT blant annet på om tilbyder oppfyller kravene til en styringsordning og et reglement som er tilfredsstillende og et system for kvalitets sikring som er godkjent.

Søknader som tilfredsstillende forutsetningene for behandling blir vurdert av eksterne, uavhengige sakkyndige oppnevnt av NOKUT. De sakkyndige vurderer søknaden opp mot kravene i fagskoletilsynsforskriften kapittel 3.

Til den sakkyndige vurderingen har NOKUT oppnevnt:

- Victoria Elise Olsen
- Nina Johannessen

Når de sakkyndige har funnet at ett eller flere av de faglige kriteriene ikke er oppfylt på en tilfredsstillende måte, sendes et utkast til tilsynsrapport (kapittel 3 i denne rapporten) til tilbyder for kommentarer. Tilbyder kan da påpeke mangler eller misforståelser i de sakkyndiges innstilling. NOKUT tillater i tillegg mindre justeringer. De sakkyndige vurderer tilbakemeldingen fra tilbyder, før NOKUT konkluderer og fatter endelig vedtak.

NOKUT har konkludert med at søknaden tilfredsstillende kravene for godkjenning av fagskoleutdanning. I denne rapporten har vi samlet alle vurderingene som danner grunnlag for godkjenningen. Tilbyder plikter å gjennomføre utdanningen slik det fremgår av denne rapporten og søknaden som ligger til grunn. Studenter kan lese rapporten for å få inntrykk av hvilken utdanningskvalitet de kan forvente. Yrkeslivet og andre samfunnsgrupper kan også orientere seg om den sluttkompetansen studentene skal sitte igjen med, og innholdet i utdanningen.

NOKUT, 8. september 2016

Øystein Lund
tilsynsdirektør

Innhold

1	Informasjon om søkeren.....	1	Field Co
2	Innledende vurdering	1	Field Co
2.1	Oppsummering	1	Field Co
3	Sakkyndig vurdering av utdanningen.....	2	Field Co
3.1	Oppsummering	2	Field Co
3.2	Grunnleggende forutsetninger for å tilby fagskoleutdanning (§ 3-1).....	2	Field Co
3.3	Læringsutbytte (§ 3-2)	5	Field Co
3.4	Utdanningens innhold og oppbygning (§3-3).....	6	Field Co
3.5	Undervisningsformer og læringsaktiviteter (§ 3-4).....	9	Field Co
3.6	Fagmiljøet tilknyttet utdanningen (§ 3-5).....	10	Field Co
3.7	Eksamen og sensur (§ 3-6)	14	Field Co
3.8	Infrastruktur (§ 3-7)	15	Field Co
3.9	Konklusjon etter sakkyndig vurdering	16	Field Co
4	Tilsvarsrunde.....	18	Field Co
4.1	Søkerens tilbakemelding.....	18	Field Co
4.2	Sakkyndig tilleggsvurdering.....	20	Field Co
4.3	Endelig konklusjon fra sakkyndig komité	21	Field Co
5	Vedtak	21	Field Co
6	Dokumentasjon	21	Field Co
	Vedlegg 1:.....	22	Field Co

1 Informasjon om søkeren

Studieforbundet AOF Norge søkte NOKUT til søknadsfristen 1.mars 2016 om godkjenning av *de yngste barna (0-3 år) i barnehagen* som fagskoleutdanning. Utdanningen er på 60 fagskolepoeng som gis på deltid over to år. Undervisningen vil gis i Oslo, Skien og Larvik, og det er søkt godkjenning for inntil 20 studenter. Studieforbundet AOF Norge overtok 1. oktober 2015 AOF Telemark og Vestfold, herunder fagskolen og godkjente utdanninger og studiesteder.

Søker har 13 godkjente fagskoleutdanninger:

- Eldreomsorg med vekt på mennesker med aldersdemens
- Helse, aldring og aktiv omsorg
- Kreftomsorg og lindrende pleie
- Kroniske sykdommer hos voksne og eldre
- Miljøarbeid rettet mot mennesker med funksjonsnedsettelse/utviklingshemming
- Omsorg for mennesker med nevrologiske lidelser
- Ernæring i pleie- og omsorgstjenester
- Helse, miljø og sikkerhet
- Barn med særskilte behov
- Helsefremmende arbeid i oppvekstsektoren
- Psykisk helsearbeid og rusarbeid
- Ernæring i barnehage, skole og SFO
- Kontor-, salg- og serviceledelse

NOKUT har gjennomgått søkers hjemmesider, www.aof.no. Tilbyder gir ikke informasjon om utdanningen som de har søkt godkjenning for på hjemmesidene. Hjemmesidene inneholder ikke informasjon som kan føre til misforståelse om bruk av fagskolebegrepet.

2 Innledende vurdering

2.1 Oppsummering

Studieforbundet AOF Norge fikk vurdert grunnleggende forutsetninger for å tilby fagskoleutdanning (§ 3-1) 30. januar 2014, jf. NOKUTs sak 13/678. Tilbyder ble fra 1. oktober 2015 tilbyder av fagskoleutdanningene ved AOF Telemark og Vestfold. Tilbyders system for kvalitetssikring, styringsordning, studentenes rettigheter, reglement, vitnemål og klageinstans er vurdert som tilfredsstillende i forbindelse med søknad om godkjenning av fagskoleutdanningen demensomsorg våren 2016, jf. saksnr.: 16/312. De grunnleggende forutsetningene er derfor ikke vurdert med denne søknaden.

Fagskoleutdanningens omfang og arbeidstimer tilfredsstillende kravene i fagskoleforskriften og fagskoletilsynsforskriften. Tilbyders samarbeid og praksisavtaler ansees som tilfredsstillende nok til at søknaden går videre til sakkyndig vurdering. Disse kravene vurderes også av sakkyndige.

3 Sakkyndig vurdering av utdanningen

Teksten i dette kapitlet er de sakkyndiges vurdering. Der det forekommer «vi», er det et uttrykk for de sakkyndige. Paragrafene i parentes i overskriftene henviser til tilsvarende paragrafer i fagskoletilsynsforskriften. Teksten i boksene er fra fagskoletilsynsforskriften.

3.1 Oppsummering

Tilbyder legger frem en gjennomarbeidet studieplan. Det er tydelige beskrivelser av læringsutbytte på overordnet nivå og på emnenivå. Organisering, pedagogisk opplegg, innhold, eksamensgjennomføring og vurderinger er godt og oversiktlig redegjort for. Studieplanen viser sammenhenger og fremstår derfor som grundig.

Studieplanen er informativ og forståelig og gir studentene en mulighet til å sette seg inn i hva som forventes av dem og hva de kan forvente av studiet.

Det søkes om et studium i Arbeid med de yngste barna i barnehagen. Kompetanse på dette feltet er etterspurt i barnehager da andelen barn i alderen 1-3 år har økt. For at utdanningen skal kvalifisere til dette arbeidet, mener vi at hele utdanningen må ta utgangspunkt nettopp i det som er særegent innenfor dette feltet. Utdanningen må konsentreres om nettopp de yngste barna, deres kompetanser og behov, og videre hvordan man kan realisere rammeplanen i det daglige arbeidet med denne aldersgruppen.

På grunnlag av dette, mener vi at tilbyder i større grad må bruke barnehage- og småbarnspedagogiske tilnærminger. Slik søknaden framstår bærer den tidvis preg av en spesialpedagogisk tilnærming. Vi ser at tilbyder har lagt ved tillegglitteratur. Vi mener denne litteraturen er mer relevant for det aktuelle studiet enn noe av litteraturen som er valgt, og foreslår at det gjøres noen omprioriteringer. På bakgrunn av disse vurderingene anbefaler vi søknaden som ikke godkjent.

3.2 Grunnleggende forutsetninger for å tilby fagskoleutdanning (§ 3-1)

3.2.1 Opptak

- (1) Krav i fagskoleloven med forskrifter skal være oppfylt. NOKUT vurderer følgende krav:
- a) Grunnlag for opptak. Grunnlaget for opptak skal være relevante kvalifikasjoner på nivå 4 i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring. Søkere har krav på å få vurdert om de er kvalifisert for opptak til en utdanning på grunnlag av realkompetanse.

Beskrivelse

For opptak til fagskoleutdanningen Arbeid med de yngste barna (0-3 år) i barnehagen, kreves fullført videregående opplæring fra helse- og oppvekstfag, barne- og ungdomsarbeiderfaget. Det kan også gjøres opptak på grunnlag av realkompetansevurdering hvor omfang av yrkespraksis og relevans av utdanning vurderes. Det gjøres imidlertid ikke rede for hva denne realkompetansen kan inneholde.

Vurdering

Med utgangspunkt i studieplanen og tema for utdanningen, er vi enige i at opptakskravet er fullført videregående opplæring fra helse- og oppvekstfag, barne- og ungdomsarbeiderfaget.

Søkere kan også søke opptak på grunnlag av realkompetansevurdering. Vi er enige i alle tre punktene under realkompetansevurdering, men når det gjelder relevant praksis, ønsker vi en presisering. Vi mener at arbeidsoppgavene må omhandle arbeid i barnehage og/eller arbeid med de yngste barna (0-3 år).

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må presisere at arbeidsoppgavene til de som søker opptak på bakgrunn av realkompetanse omfatter arbeid i barnehage og/eller arbeid med de yngste barna (0-3 år).

3.2.2 Samarbeid med yrkesfeltet

(2) Tilbyder skal samarbeide med aktører i yrkesfeltet og delta i faglige nettverk som sikrer at utdanningens læringsutbytte er relevant for yrkesfeltet.

Beskrivelse

Søker beskriver samarbeid innenfor fagskolesektoren som for eksempel samarbeid med Voksenopplæringsforbundet, Fleksibel utdanning Norge og innenfor AOF. I tillegg beskriver søker samarbeid med organisasjoner som er rettet mot arbeid i barnehagene, for eksempel Fagforbundet Barn og oppvekst og Fagsenter for barn og unge i bydel Alna og barnehagen Camenbert'n Kanvas barnehage. Det er inngått flere samarbeidsavtaler og flere er under behandling.

Samarbeidet har hatt betydning for valg av hvilke utdanninger som skal omsøkes mer enn selve innholdet (som er definert i den nasjonale planen). Tilbyder har også diskutert behovet Fagforbundets medlemmer har for styrket kompetanse innenfor oppvekstområdet og hvilke utfordringer medlemmene melder til Fagforbundet Barn og Oppvekst som ekstra utfordrende i arbeidet i Oslo-barnehagen. Samarbeid med Fagforbundet Telemark, seksjon kirke, kultur og oppvekst, hvor det er etablert en gruppe som skal jobbe med utvikling av fagskoleutdanninger innen oppvekst, er et annet eksempel på hva samarbeid med yrkesfeltet har resultert i.

Tilbyder har også samarbeidet med AOF Haugaland om å gjennomgå og oppdatere litteraturlister til Barn med særskilte behov, samt om utarbeidelsen av litteraturlister for Arbeid med de yngste barna i barnehagen og Arbeid med språk, flerspråklighet og flerkulturell kompetanse i barnehagen.

Vurdering

Tilbyder har et tilfredsstillende samarbeid med aktører i sektoren. Det er imidlertid få samarbeidspartnere som er direkte knyttet til barnehager.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder bør etablere tettere samarbeid med barnehager slik at innholdet i studiet kan bli mer rettet mot det aktuelle feltet.

3.2.3 Standarder, konvensjoner og avtaler

(3) Utdanninger som reguleres av nasjonale eller internasjonale standarder, konvensjoner og avtaler skal tilfredsstillere kravene i disse.

Beskrivelse

Kravet er ikke relevant for denne utdanningen.

3.2.4 Praksisavtaler

(4) For utdanninger med praksis skal det foreligge avtaler som regulerer vesentlige forhold av betydning for studentene.

Beskrivelse

Praksisavtalen inneholder bestemmelser om eksterne praksisveilederes kompetanse og kapasitet, og fagskolens og praksisveilederes oppfølging og veiledning av studentene. Praksisavtalen beskriver også praksisens læringsutbytte, omfang, arbeidskrav i praksisperioden og hvilke vurderingsformer som benyttes. Denne informasjon gis også i studieplanen.

Vurdering

Tilbyder gjør grundig rede for gjennomføring av praksis. De understreker blant annet at praksisveileder må forplikte seg til individuell veiledningssamtale minst én time pr. uke. Det fremgår også av praksisavtalen at praksisveileder må delta på vurderingssamtale midtveis og ved slutten av praksisperioden. Studenten vurderes i henhold til læringsutbytte for praksis, samt om praksisperioden er bestått eller ikke bestått. Disse konkretiseringene ser vi som meget viktige og som en klar styrke i søknaden.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en meget tilfredsstillende måte.

3.2.5 Fagskolepoeng og arbeidsmengde

(5) Utdanningen skal ha et omfang av 30, 60, 90 eller 120 fagskolepoeng.

(6) Det totale antall arbeidstimer for studentene skal normalt være mellom 1500-1800 timer per år.

Vurdering

Søker har oppgitt at studiet gir 60 fagskolepoeng og har oppgitt 1600 arbeidstimer på deltid fordelt over to år. Vi mener dette samsvarer med utdanningens innhold og organisering.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

3.3 Læringsutbytte (§ 3-2)

Utdanningen skal gi ett samlet læringsutbytte som er relevant for yrkesfeltet. Læringsutbyttet skal beskrive kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse som studentene oppnår etter fullført utdanning, jf. Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring.

Beskrivelse

Læringsutbytte for hele utdanningen og for hver modul er beskrevet som kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse. Det er beskrevet i søknaden og i studieplanen. Disse beskriver de overordnede målene for hva studenten skal kunne etter endt utdanning.

Kunnskap: Kandidaten skal ha kunnskap om de yngste barna i barnehagen, hva som kjennetegner de og pedagogisk og didaktisk teori om denne gruppen, dette knyttes til fagfeltene pedagogikk, sosiologi, psykologi og didaktikk. Kandidaten skal ha kunnskap om hvordan man arbeider med de yngste barna og om samarbeid med foresatte og med ulike virksomheter i oppvekstsektoren. Kandidaten skal også forstå betydningen av helsefremmende og forebyggende arbeid i et samfunns- og verdiskapingsperspektiv.

Ferdigheter: Kandidaten skal kunne anvende kunnskap om etikk, relevant lovverk og forskrifter. Kandidaten skal også kunne planlegge og gjennomføre ulike aktiviteter for de yngste barna, samt oppdage og tilrettelegge for barn som trenger særskilt oppfølging. Kandidaten skal også kunne anvende kommunikasjonsverktøy og vurdere barns sosiale behov (0-3 år) med vekt på barns medvirkning. Videre skal kandidaten kunne identifisere og kartlegge faglige problemstillinger og behov hos de yngste barna og iverksette aktiviteter som er tilpasset denne gruppen.

Generell kompetanse: Kandidaten skal ha forståelse for yrkes- og bransjeetiske prinsipper som gjelder i arbeidet med de yngste barna (0-3 år) og deres familier, og utvikle en etisk grunnholdning som innebærer forståelse for det enkelte barns ressurser, utfordringer, behov og utvikling, og som kommer til uttrykk ved at arbeidet utføres faglig forsvarlig. Kandidaten skal kunne gjennomføre lekeaktiviteter, pedagogisk og helsefremmende arbeid som bidrar til trygghet, læring og utvikling hos de yngste barna (0-3 år) og som bidrar til samarbeid med foresatte. Kandidaten kan bygge relasjoner med kolleger og bygge relasjoner på tvers av avdelinger og etater i samarbeid om forebyggende tiltak, læring- og lekaktiviteter rettet mot de yngste barna (0-3 år). Kandidaten skal også kunne utvikle, bruke og individuelt tilpasse forebyggende og helsefremmende tiltak, språk, læring- og lekaktiviteter til de minste barna (0-3 år) gjennom kunnskapsdeling, bevisstgjøring og etisk refleksjon på arbeidsplassen.

Vurdering

Læringsutbyttet som beskrives her er relevant for denne utdanning, men vi mener at det i større grad kunne vært knyttet til nyere barnehageforskning og kunnskap om de yngste barna. Denne løfter frem barns kompetanse og deltagelse, og oppfyllelse av rammeplanens intensjoner og barnehagen som en del av utdanningsløpet i forhold til de yngste barna (0-3). Det vil si at vi vurderer at det er manglende samsvar mellom læringsutbyttebeskrivelsene og innholdet i studiet.

Læringsutbyttet er mulig å kjenne igjen fra de generiske beskrivelsene på nivå 5.1 i NKR. Læringsutbyttebeskrivelsen er utformet som en kompetansebeskrivelse, altså hva kandidaten skal kunne, vite og være i stand til å gjøre ved fullført utdanning. Læringsutbyttebeskrivelsens innhold er mer fagspesifikt enn de generiske beskrivelsene i NKR, men ikke så spesifikt at en hvilken som helst endring i utdanningen vil måtte føre til endring i læringsutbyttet. Læringsutbyttebeskrivelsen er egnet til å kommunisere med yrkesfeltet og andre utdanningsinstitusjoner, og gir innsikt i utdanningens faglige innhold og profil. Læringsutbyttebeskrivelsen er egnet til å skille mellom ulike studier. Vi anser derfor at læringsutbyttebeskrivelsen er i tråd med NKR.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder bør i større grad knytte innholdet i utdanningen til nyere barnehageforskning og kunnskap om de yngste barna som løfter frem barns kompetanse og deltagelse, og oppfyllelse av rammeplanens intensjoner og barnehagen som en del av utdanningssystemet i forhold til de yngste barna (0-3).

3.4 Utdanningens innhold og oppbygning (§3-3)

3.4.1 Utdanningens navn

(1) Utdanningens navn skal være dekkende for innholdet og det læringsutbyttet utdanningen gir.

Vurdering

Utdanningen heter Arbeid med de yngste barna (0-3) barnehagen. Navnet er etablert i sektoren, men er da spesielt knyttet til nyere barnehageforskning og kunnskap om de yngste barna som løfter frem barns kompetanse og deltagelse. Videre er oppfyllelse av rammeplanens intensjoner og barnehagen som en del utdanningssystemet også sentral i forståelsen.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder bør i større grad knytte innholdet i utdanningen til nyere barnehageforskning og kunnskap om de yngste barna som løfter frem barns kompetanse og deltagelse, og oppfyllelse av rammeplanens intensjoner og barnehagen som en del utdanningssystemet.

3.4.2 Utdanningens innhold og emner

- (2) Utdanningens innhold skal være egnet for å nå læringsutbyttet.
(3) De ulike emnene skal til sammen bidra til at studentene oppnår utdanningens totale læringsutbytte.

Beskrivelse

Tilbyder beskriver utdanningen i studieplanen. Utdanningen består av 6 emner. Emnene gir henholdsvis 14, 10, 10, 10, 4 og 12 fagskolepoeng.

Tema for emne 1 er felles grunnlag fagskoleutdanningene i oppvekstfag og inneholder følgende undertemaer:

- a. Arbeidsformer og metoder i studiet
- b. Oppvekstfagene i samfunnet
- c. Etikk
- d. Kommunikasjon og samhandling
- e. Sosiologi og psykologi
- f. Stats- og kommunalkunnskap i oppvekstsektoren

Tema for emne 2 er pedagogikk og didaktikk og inneholder følgende undertemaer:

- g. Pedagogikk
- h. Didaktikk

Tema for emne 3 er tilknytning og relasjon og inneholder følgende undertemaer:

- i. Barns emosjonelle utvikling og behov
- j. Trygghet og omsorg
- k. De yngste barnas medvirkning
- l. Sosial kompetanse

Tema for emne 4 er utvikling og læringsmiljø for de yngste barna og inneholder følgende undertemaer:

- m. Lek
- n. Språk og kommunikasjon
- o. Fysisk aktivitet
- p. Skapende aktivitet

Emne 5 er praksis og emne 6 er en fordypningsoppgave

Vurdering

Emne 1 skal ifølge studieplanen danne et felles grunnlag for alle fagskoleutdanningene. Dette fører til at temaene og læringsutbyttebeskrivelsene blir brede og overordnede og i liten grad kan knyttes til hva som er spesielt i arbeidet med de yngste barna. Ettersom læringsutbyttebeskrivelsene for emnet blir for generelle, samsvarer det også i liten grad med den overordnede læringsutbyttebeskrivelsen. Tilbyder må fokusere på lovverk som omhandler barnehagen på grunn av studiets omfang.

Emne 2 skal ifølge planen også danne et felles grunnlag for alle fagskoleutdanningene, men her knyttes læringsutbyttebeskrivelsene i mye større grad til hva som er spesielt i arbeidet med de yngste

barna og til de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene. Emne 2 heter pedagogikk og didaktikk. Vi mener da at barnehagepedagogikk og småbarnspedagogikk, samt didaktisk arbeid knyttet spesielt mot de yngste og rammeplanen må være innholdet i dette emnet. Vi mener at litteraturlisten mangler relevant litteratur for et studie som skal handle om arbeid med de yngste barna. Tilbyder må konsentrere innholdet i emnet om pedagogisk og didaktisk arbeid med nettopp de yngste barna i barnehagen.

Innholdet i emne 3 dekker i stor grad de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene. Emnet heter *tilknytning og relasjoner*, men vi savner læringsutbyttebeskrivelser som handler om relasjoner mellom de yngste barna. Litteraturlisten inneholder blant annet Løkken sin bok som understreker nettopp dette. Tilbyder må inkludere læringsutbyttebeskrivelse som handler om relasjoner mellom de yngste barna i dette emnet da det står sentralt i nyere forskning om de yngste barna i barnehagen og i fagfeltet arbeid med de yngste barna i barnehagen.

Emne 4 heter *utvikling og læringsmiljø for de yngste barna*. Læringsutbyttebeskrivelsene under dette temaet framstår som relevante og tydelig rettet mot arbeidet med de yngste barna i barnehagen. Her er områdene læring, utvikling og språk godt ivarettatt, men vi savner læringsutbyttebeskrivelse på lek og vennskap for de yngste barna og hvordan studenten skal arbeide med fagområdene i rammeplanen. Tilbyder må inkludere læringsutbyttebeskrivelser og innhold som fokuserer på lek og vennskap for de yngste barna og hvordan studenten skal arbeide med fagområdene i rammeplanen.

Emne 5 er praksis. Læringsutbytte for dette emnet er bl.a.: *Studenten forstår betydningen av tverrfaglig samarbeid rettet mot de minste barna (0-3 år) i barnehagen og forstår betydningen av at ressurser og faglig kunnskap benyttes på en best mulig måte*. Dette mener vi ikke henger sammen med temaet for utdanningen som er arbeid med de yngste barna i barnehagen. Vi mener at læringsutbytte under kunnskap burde reflektere temaene i de andre emnene. F.eks. *studenten forstår betydningen av lek og samhandling med og mellom de yngste barna i barnehagen*. Eller *studenten forstår betydningen av å tilrettelegge ulike aktiviteter for de yngste barna*. Slik det står nå så fremstår det mer som et studie innenfor området barn med spesielle behov enn et studie rettet mot arbeid med de yngste barna i barnehagen.

Emne 6 er fordypningsoppgaven som skal være praksisrettet og forankret i relevant teori og et eller flere temaer i utdanningen. Læringsutbyttebeskrivelsene for dette emnet virker tilfredsstillende.

Mange av læringsutbyttebeskrivelsene ser ut til å ha en et helsefaglig perspektiv, men barnehagen er en pedagogisk virksomhet og det må en slik utdanning ivareta.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må:

- I større grad rette læringsutbyttebeskrivelsene under emnene 1 og 2 mot arbeid med de yngste barna i barnehagen
- Utvikle læringsutbyttebeskrivelse og sikre samsvarende innhold knyttet til relasjoner mellom de yngste barna i emne 3

- Inkludere læringsutbyttebeskrivelse og innhold som fokuserer på lek og vennskap for de yngste barna og hvordan studenten skal arbeide med fagområdene i rammeplanen i emne 4
- Sikre at læringsutbytte for praksis er rettet mot det som er sentralt i arbeid med de yngste barna i barnehagen
- Gå igjennom litteraturlistene, og legge til mer litteratur som handler om de yngste barna og arbeid med de yngste barna i barnehagen
- Synliggjøre hvordan arbeidet med de yngste barna er knyttet til Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver

3.4.3 Studieplanen

(4) Studieplanen skal tydelig vise utdanningens innhold og oppbygning.

Vurdering

Studieplanen viser tydelig utdanningens innhold og oppbygning. Det er beskrivelser av læringsutbytte på overordnet nivå og på emnenivå. Organisering, pedagogisk opplegg, innhold, eksamensgjennomføring og vurderinger er godt og oversiktlig redegjort for.

Tilbyder legger frem en gjennomarbeidet studieplan. Studieplanen er informativ og forståelig, og vi mener det vil være lett for studenten å få oversikt over planens innhold. Den er instruerende for studentene, som et arbeidsredskap for å planlegge læringsutbytte og arbeidsmengde. Studenten finner hva de skal lære, metodene som skal brukes og hvordan de vil bli vurdert. Studieplanen er oversiktlig, og studentene kan kontrollere at de får den utdanningen de er lovet. Planen blir brukt aktivt under hele studieløpet. Innholdet i læringsutbyttebeskrivelsene og litteraturen for noen av emnene, mener vi derimot ikke er tilfredsstillende, jf. *utdanningens innhold og oppbygging*.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

3.5 Undervisningsformer og læringsaktiviteter (§ 3-4)

3.5.1 Veiledning og oppfølging

(1) Utdanningen skal ha et pedagogisk opplegg som sikrer god veiledning og oppfølging av studentene både som gruppe og individ.

Vurdering

Tilbyder har fast ansatte rådgivere som har ansvar for oppgaveteknisk veiledning og som har den daglige kontakten med studentene. Studentene vil arbeide både individuelt og i grupper med oppgaver hvor det vil gis tilbud om veiledning både fra rådgiver og fra underviser. Underviser er i tillegg tilgjengelig for faglige spørsmål både på telefon og på læringsplattformen. Både faglig og pedagogisk ansvarlig og andre fagpersoner vil være lett tilgjengelige for studentene.

Vi vurderer beskrivelsen av veiledning og oppfølging av studenten som tilfredsstillende.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

3.5.2 Undervisningsformer og læringsaktiviteter

(2) Undervisningsformer og læringsaktiviteter, herunder eventuell praksis, skal være tilpasset læringsutbyttet som skal oppnås.

Vurdering

Det legges til rette for erfaringsbaserte læringsformer som fordrer aktiv deltakelse fra studentene. Et viktig pedagogisk prinsipp gjennom hele studiet er at studentene har ansvar for egen læring. Det legges opp til en vekselvirkning mellom teoretiske studier og praktiske eksempler for å synliggjøre forholdet mellom teori og praksis. Faglærers rolle er å tilrettelegge for læring og støtte/veilede studentene i læringsprosessen.

I studiet legges det opp til bruk av ulike pedagogiske tilnærminger som øvelser, samtalegrupper, diskusjoner, veilede grupper og forelesninger. Prosjektarbeid og problemløsende læring brukes også som metode i undervisningen. Studentene deles inn i kollokviegrupper som skal være i virksomhet i hele studiet. I tillegg til tradisjonell klasseromsundervisning, får studentene tilgang til It's Learning som læringsplattform.

Vi vurderer undervisningsformene og læringsaktivitetene som varierte og hensiktsmessige for å oppnå læringsutbyttet.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

3.6 Fagmiljøet tilknyttet utdanningen (§ 3-5)

3.6.1 Undervisningspersonalets sammensetning og kompetanse

(1) Undervisningspersonalets sammensetning og samlede kompetanse skal være tilpasset utdanningen slik den er beskrevet i studieplanen. Undervisningspersonalet må samlet ha følgende kompetanse:

- a) Formell utdanning minst på samme nivå som det undervises i, innen det aktuelle fagområdet eller nærliggende fagområder. For nye fagområder der det ennå ikke tilbys tertiær utdanning, kan langvarig yrkespraksis erstatte formell utdanning.
- b) Pedagogisk kompetanse relevant for utdanningen. Minst én person skal ha formell pedagogisk utdanning og erfaring, og et særlig ansvar for utdanningens pedagogiske opplegg.
- c) Digital kompetanse relevant for utdanningen.

d) Relevant og oppdatert yrkeserfaring.

Beskrivelse

Tilbyder har lagt ved krav til kompetanse hos undervisningspersonalet og sensor.

Formell utdanning og pedagogisk kompetanse

Det stilles krav til at minst en av undervisningspersonalet har formell utdanning på nivå 6. Den som underviser skal ha formell, eventuell realkompetansevurdert, utdanning som er høyere enn det undervises i. Man ønsker i hovedsak ansatte med formell utdanning minst på bachelornivå, og mener at barnevernspedagoger, barnehagelærere, lærere med spesialpedagogisk utdanning, vernepleiere, sykepleiere og sosionomer er relevante for denne utdanningen.

Digital kompetanse

I kravene er det satt opp grunnleggende digital kompetanse, og dette anser vi som tilfredsstillende.

Relevant og oppdatert yrkeserfaring

Tilbyder understreker at den som skal undervise i utdanningen skal ha oppdatert yrkeserfaring fra fagfeltet arbeid med de yngste barna i barnehagen. Dette for å sikre at undervisningen er praksisnær og relatert til yrkeslivet. Dette mener vi er et veldig viktig og godt krav.

Annet

Tilbyder opplyser i søknaden at forholdstallet lærer/student er 1:20. Dersom det skulle bli tatt opp flere enn 20 studenter, vil det bli supplert med lærerressurser tilsvarende 1/20 læretime pr. ekstra studenttime. Dette mener vi tilfredsstillende.

Tilbyder viser i vedlagt tabell at skolens undervisningspersonale har en faglig bredt sammensatt kompetanse. Det er personale med relevant utdanning og yrkeserfaring. Det er fire fagpersoner som skal undervise i Skien og Larvik. I tillegg til at tilbyder viser til en liste over vikarer. I Oslo er det seks fagpersoner som skal undervise. Vi merker oss imidlertid at ikke alle har barnehagefaglig eller småbarnspedagogisk bakgrunn.

Det vises til at lærerstaben som helhet har tilstrekkelig yrkeserfaring som knyttes opp mot yrkesfeltet. Vi mener også at personalet har tilstrekkelig digital kompetanse i det omfang undervisningen krever.

Vurdering

Vi mener vernepleier, sosionom og sykepleier ikke er relevante utdanninger for *Arbeid med de yngste barna i barnehagen*. Men det understrekes at den som underviser skal ha oppdatert yrkeserfaring fra fagområdet arbeid med de yngste barna (0-3) i barnehagen, og dermed mener vi kravet til formell utdanning er tilfredsstillende. Vi mener imidlertid at tilbyder primært bør kreve formell utdanning som barnehagelærer eller lærer med videreutdanning i spesialpedagogikk eller småbarnspedagogikk. Vi anser også at det personalet tilbyder oppgir for studiestedene Skien og Larvik oppfyller kravene. Tilbyder bør sikre at de som skal undervise i Oslo har oppdatert yrkeserfaring.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder bør:

- primært kreve formell utdanning som barnehagelærer eller lærer med videreutdanning i pedagogikk eller småbarnspedagogikk
- sikre at de som skal undervise i Oslo har oppdatert yrkeserfaring.

3.6.2 Praksisveiledere

(2) For utdanninger med praksis skal eksterne praksisveiledere ha kompetanse til å veilede og vurdere studentene i praksis.

Beskrivelse

Tilbyder har satt følgende krav til eksterne praksisveiledere:

- Ekstern praksisveileder skal enten ha gjennomført og bestått tilsvarende fagskoleutdanning eller ha en 3-årig helse-, omsorg-, oppvekst- eller sosialfaglig utdanning på bachelornivå
- Det stilles krav til at eksterne praksisveiledere i arbeid med de yngste barna i barnehagen skal kjenne læringsutbyttebeskrivelsen for praksis for fagskolen
- De skal ha kompetanse i å vurdere studentens innsats i praksis
- De skal kjenne vurderingskriteriene for praksis i arbeid med de yngste barna i barnehagen

Vurdering

Vi mener at kravene til eksterne praksisveiledere er relevante og dekkende, men det bør stilles krav om relevant yrkeserfaring.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder bør stille krav om at de eksterne praksisveilederne har relevant yrkeserfaring.

3.6.3 Undervisningspersonalets størrelse og stabilitet

(3) Undervisningspersonalet må være stort og stabilt nok til å gjennomføre fastsatte læringsaktiviteter.

Beskrivelse

Tilbyder har lagt ved en tabell som gir en grundig beskrivelse av personalet, deres kompetanse og erfaring, samt hvilke oppgaver de skal ha. Tilbyder presenterer seks ansatte i Oslo og sju ansatte i Larvik og Skien. To av disse fagpersonene er satt opp på begge studiesteder. I tillegg er det satt opp fire mulige vikarer/ gjesteforelesere i Larvik og Skien.

Tilbyder sier i studieplanen at de har en fast ansatt faglig/pedagogisk ansvarlig for oppvekstfag i 100 % stilling, og en fast ansatt faglig ansvarlig for oppvekstfag også i Skien. Begge disse vil både

undervise og veilede oppgaver/praksis i tillegg til å være faglige ansvarlige for oppvekstutdanningene som helhet. De faglige ansvarlige kan ved behov (for eksempel sykdom/fravær) omdisponeres til å ta mer undervisning/veiledning, og de kan også utfylle hverandre ved å være fleksible mellom studiestedene. Veiledning kan også gjennomføres via læringsplattformen, og de faglige ansvarlige kan på denne måten både utfylle og overlappe hverandre uavhengig av studiested.

I Oslo finnes i tillegg andre faglige ansvarlige i faste stillinger tilknyttet andre fagskoleutdanninger (HMS) i tillegg til andre kompetanserådgivere for andre fagområder som også kan benyttes til generelle emner, veiledning eller som ekstra ressurser ved behov. I tillegg har tilbyder et kontaktnett med kompetente fagfolk som brukes på timebasis eller i kortere engasjement. Tilbyder tilstreber å ha en underviser pr emne slik at disse utfyller hverandre. Dette gir også mulighet for en skreddersydd undervisning med et godt læringsutbytte for studentene. Tilbyder har i tillegg undervisning i Vg3 barne- og ungdomsarbeiderfag i Oslo, og også i denne forbindelse et nettverk med eksterne og faglig kompetente veiledere om kan benyttes ved sykdom/fravær.

Vurdering

Ut fra de beskrivelsene som foreligger vurderer vi personalet som stort og stabilt nok for å kunne tilby denne utdanningen.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

3.6.4 Faglig ansvarlig

(4) Utdanningen skal ha en faglig ansvarlig med formell faglig kompetanse. Faglig ansvarliges oppgave er å sikre at studentene gjennomfører utdanningen som beskrevet i planen og oppnår læringsutbyttet. Faglig ansvarlig må være tilsatt hos tilbyder i minimum 50 prosent stilling.

Vurdering

Tilbyderen gir en grundig beskrivelse av den faglige ansvarliges utdanning, erfaring, oppgaver og ansvar i eget skjema.

Vi merker oss at den faglig ansvarlige har barnehagefaglig kompetanse, noe vi vurderer som en forutsetning. Kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

3.7 Eksamen og sensur (§ 3-6)

3.7.1 Eksamens- og vurderingsordningene

(1) Eksamens- og vurderingsordningene skal være egnet til å vurdere om læringsutbyttet er oppnådd.

Beskrivelse

Tilbyder beskriver følgende eksamens- og vurderingsordninger:

Emne vurdering: Det settes en emnekarakter for hvert emne som avsluttes. På slutten av hver emne leverer studentene et skriftlig arbeid som danner grunnlag for vurdering av emnet. Studentene skal få utlevert tema for oppgave tidlig i emnet slik at studentene har god tid til å arbeide med oppgaven. Vurdering av det enkelte emne fastsettes på grunnlag av det innleverte arbeidet.

Vurdering av praksis: Vurdering av studentens innsats i praksisperioden foregår kontinuerlig. Halvveis i praksisperioden gjøres en midtveisvurdering. Etter praksisperioden skal det utarbeides en skriftlig vurdering. Både i midtveisvurderingen og i sluttvurderingen benyttes vurderingsskjema for praksis. Vurderingsskjemaet viser læringsutbytte for praksis, og det legges vekt på om studenten har oppnådd læringsutbytte for praksis. Studenten har rett til å delta i vurdering av egen praktisk dyktighet. Praksisperioden vurderes til bestått/ikke bestått.

Fordypningsoppgave: Eksamen i fordypningsdelen består av et skriftlig arbeid (fordypningsoppgave) etterfulgt av en muntlig høring. Fordypningsoppgaven skal være knyttet til praksis. I vurderingen av fordypningsoppgaven skal det legges vekt på læringsutbytte og hovedmomenter fra teoriemnene. Fordypningsoppgaven vurderes etter skalaen A - F, med A som beste resultat og F som ikke bestått. Den muntlige eksamineringen tar utgangspunkt i fordypningsoppgaven og i de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene for utdanningen. Karakteren på den skriftlige delen av fordypningsoppgaven kan justeres en karakter opp eller ned, avhengig av i hvilken grad studenten mestrer å forsvare oppgavens faglige innhold og nivå i forbindelse med muntlig eksaminering, samt hvordan studenten mestrer å besvare spørsmål med utgangspunkt i det totale læringsutbyttet for utdanningen. Besvarelsene sensureres av en ekstern og en intern sensor som også gjennomfører den muntlige eksamineringen. Tilbyder beskriver videre kriterier for vurderingen som blant annet handler om faglighet og selvstendighet.

Vurdering

Vi vurderer eksamens- og vurderingsordningene til å være egnet til å vurdere om læringsutbyttet er oppnådd.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en meget tilfredsstillende måte.

3.7.2 Sensorenes kompetanse

(2) Sensorene skal ha kompetanse til å vurdere om læringsutbyttet er oppnådd.

Vurdering

I søknaden gjør tilbyder grundig rede for sensurordning. Her gjøres det grundig rede for kvalitetssikring, bedømmelse av oppgaven og prosedyrer ved omsensurering. Tilbyder sikrer upartisk bedømmelse ved å benytte seg av eksternt sensor og ved å bruke andre sensorer ved omsensurering. Vi vurderer at sensorene har kompetanse til å vurdere om læringsutbyttet er oppnådd. Sensurordningen sikrer studentene en upartisk vurdering.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

3.8 Infrastruktur (§ 3-7)

Tilbyder skal ha lokaler, utstyr, informasjonstjenester, administrative og tekniske tjenester, IKT-ressurser og arbeidsforhold som er tilpasset utdanningen, og som utgjør et forsvarlig lærings- og arbeidsmiljø for studenter og ansatte.

Beskrivelse

Tilbyder beskriver lokaler og utstyr til undervisningssted Oslo og Larvik. Studentene vil få tilgang til og tilbud om opplæring i Moodle (som AOF Norge går over til høsten 2016). Her vil underviser og kompetanserådgiver legge ut semesterplaner, fagstoff, arbeidsoppgaver og henvisninger til aktuelle lenker. Fagartikler, stortingsmeldinger, lovverk og presentasjoner fra de ulike undervisere legges også ut på læringsplattformen. Læringsplattformen gjør det enkelt for studentene å opprettholde kontakt med administrasjon, undervisere og medstudenter. Innlevering av oppgaver og skriftlige tilbakemeldinger på oppgaver foregår også på læringsplattformen. Deling av oppgaver med medstudenter kan være aktuelt på læringsplattformen og vil kunne bidra til ytterligere læring. Studentene får mulighet til å sende inn sine foreløpige arbeider og få kommentarer og veiledning på det foreløpige arbeidet.

Oslo: Tilbyder har ikke eget bibliotek, men faglærere disponerer en del faglitteratur som studentene kan låne. I tillegg gir tilbyder sin sentrale beliggenhet lett tilgang og adgang til flere og større bibliotek. Utdanningen det søkes om krever ikke spesielle lokaler eller spesielt utstyr, men det er krav om tilgang til nettverk i undervisnings- og grupperom, og dette fremgår av studieplanen. AOF Norge studiested Oslo har klassesett med bærbare PCer, og alle undervisningslokaler som skal benyttes til fagskoleutdanningen vil være utstyrt med: Trådløs internettforbindelse, smartboard, takmontert prosjektor, skrivere/kopimaskin og nødvendig programvare. Alle studenter og lærere har tilgang til trådløst nettverk i alle undervisningsrom og grupperom. I følge tilbyder tilfredsstiller programvaren de krav som settes i forbindelse med fagskoleopplæring.

Larvik: Tilbyder sier at de har ikke eget bibliotek men at det er store og gode bibliotek i Larvik og i de andre Vestfoldbyene. Studentene får også undervisning om kildesøk, og informasjon om Norgeskortet,

som gir studentene tilgang til å bestille litteratur fra alle bibliotek i Norge - inkludert fagbibliotek. Ved studiested Larvik vil tilbyder i hovedsak benytte seg av konferanselokalene til Grand Hotell og tilgjengelige lokaler i tilknytning til lokalkontor i Larvik. Det kommer ikke tydelig nok frem av søknaden hvordan studentene og ansatte sikres et forsvarlig lærings- og arbeidsmiljø, når undervisningen skjer på et hotell. Det er for eksempel uklart om studentene får tilgang på grupperom for kollokvier.

Lokalene ved AOFs kontor i Larvik består av 1 undervisningsrom og 1-2 grupperom (salen kan gjøres om til 2 rom). Bygget har trådløst nettverk slik at studentene kan benytte egen bærbar PC med internettilkobling. AOF Telemark og Vestfold har i tillegg bærbar datalab. Undervisningsrommene er utstyrt med vanlig undervisningsutstyr som Whiteboard tavle, Flippover, DVD, projektor, CD spiller etc.

Skien: Tilbyder søker også om godkjenning for studiested Skien, men vi finner ingen beskrivelser av lokaler og utstyr ved studiested Skien.

Vurdering

Vi vurderer tilbyder til å ha nødvendige lokaler, utstyr, informasjonstjenester, administrative og tekniske tjenester, IKT-ressurser og arbeidsforhold som er tilpasset utdanningen, og som utgjør et forsvarlig lærings- og arbeidsmiljø for studenter og ansatte både i Larvik og i Oslo, men vi etterlyser en beskrivelse av lokaler og utstyr i Skien. Vi mener at studentene i Oslo også bør få undervisning om kildesøk og informasjon om Norgeskortet, slik at de får et like godt tilbud som studentene i Larvik.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må:

- legge frem en beskrivelse av lokaler og utstyr for studiested Skien
- utdype hvordan studentene og ansatte sikres et forsvarlig lærings- og arbeidsmiljø i Larvik

Tilbyder bør også gi studentene i Oslo undervisning i kildesøk og informasjon om Norgeskortet.

3.9 Konklusjon etter sakkyndig vurdering

Utdanningen anbefales ikke godkjent

Tilbyder må:

- presisere at arbeidsoppgavene til de som søker opptak på bakgrunn av realkompetanse omfatter arbeid i barnehage og/eller arbeid med de yngste barna (0-3 år)
- i større grad rette læringsutbyttebeskrivelsene under emnene 1 og 2 mot arbeid med de yngste barna i barnehagen.
- fokusere på lovverk som omhandler barnehagen på grunn av studiets omfang
- gå igjennom litteraturlistene og legge til mer litteratur som handler om de yngste barna i barnehagen

- Synliggjøre hvordan arbeidet med de yngste barna er knyttet til Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver
- utvikle læringsutbyttebeskrivelse og sikre samsvarende innhold knyttet til relasjoner mellom de yngste barna i emne 3
- inkludere læringsutbyttebeskrivelse og innhold som fokuserer på lek og vennskap for de yngste barna og hvordan studenten skal arbeide med fagområdene i rammeplanen i emne 4
- sikre at læringsutbytte for praksis er rettet mot det som er sentralt i arbeid med de yngste barna i barnehagen
- kreve formell utdanning som barnehagelærer eller lærer med videreutdanning i pedagogikk eller småbarnspedagogikk
- fremlegge en beskrivelse av lokaler og utstyr for studiested Skien
- utdype hvordan studentene og ansatte sikres et forsvarlig lærings- og arbeidsmiljø i Larvik

Tilbyder bør:

- etablere tettere samarbeid med barnehager slik at innholdet i studiet kan bli mer rettet mot det aktuelle feltet
- i større grad knytte innholdet i utdanningen til nyere barnehageforskning og kunnskap om de yngste barna som løfter frem barns kompetanse og deltagelse, og oppfyllelse av rammeplanens intensjoner og barnehagen som en del av utdanningssystemet i forhold til de yngste barna (0-3)
- primært kreve formell utdanning som barnehagelærer eller lærer med videreutdanning i pedagogikk eller småbarnspedagogikk
- sikre at de som skal undervise i Oslo har oppdatert yrkeserfaring
- stille krav om at de eksterne praksisveilederne har relevant yrkeserfaring
- gi studentene i Oslo undervisning i kildesøk og informasjon om Norgeskortet

4 Tilsvarende

NOKUT mottok 17. august 2016 tilbakemelding fra søkeren, på de sakkyndiges vurdering i utkast til tilsynsrapport.

Under presenterer vi søkerens tilbakemelding på den sakkyndige vurderingen, samt de sakkyndiges tilleggsvurdering av de opprinnelig underkjente kravene.

4.1 Søkerens tilbakemelding

Vi viser til deres sakkyndig rapport vedrørende søknad om godkjenning av fagskoleutdanning innen Arbeid med de yngste barna (0-3 år) i barnehagen. Studieforbundet AOF Norge takker NOKUT for grundige og gode tilbakemeldinger. Vi ser at de foreslåtte endringer er viktige og riktige og har i hovedsak endret vår dokumentasjon i tråd med deres anbefalinger.

NOKUTs utkast til tilsynsrapport påpeker forhold i søknaden om fagskoletilbudet, som korrigeres i dette tilsvaret i henhold til punkt 3.9 Konklusjon etter sakkyndig vurdering. Kulepunktene er fortløpende nummerert ut i fra kulepunktene i sakkyndiges rapport under punkt 3.9. Noen av punktene er slått sammen, der det er funnet mest hensiktsmessig. Oppdaterte vedlegg ligger i oversendt e-post.

1. Presisere at arbeidsoppgavene til de som søker opptak på bakgrunn av realkompetanse omfatter arbeid i barnehage og/eller arbeid med de yngste barna (0-3 år).

Etter komiteens anbefalinger er opptakskravet til studiet endret. Studieplanens punkt 3 er endret og det er nå spesifisert at i vurderingen av realkompetanse og relevant praksis, må arbeidsoppgavene omfatte arbeid i barnehage og/eller arbeid med de yngste barna (0-3 år). Se for øvrig endret studieplan vedlagt.

2. Gjennomgå utdanningens innhold og emner - læringsutbyttebeskrivelser.

Studieforbundet AOF Norge har utbedret læringsutbyttebeskrivelsene og litteraturlisten i henhold til komiteens anbefalinger i punkt 3.4.2. Vi har gjort følgende endringer:

- Emne 1: Læringsutbyttebeskrivelsene er rettet inn mot de yngste barna i barnehagen og vi etterkommer komiteens anbefalinger om å rette litteraturen inn mot lovverk i barnehagen og hva som er spesielt med de yngste barna.
- Emne 2: Komiteen sier at læringsutbyttebeskrivelsene må rettes mot arbeid med de yngste barna under konklusjon, men i teksten så de har skrevet at læringsutbyttebeskrivelsene knyttes i mye større grad til arbeidet med de yngste barna. Vi har lagt til noen læringsutbyttebeskrivelser og rettet litteraturen inn mot arbeidet med de yngste barna i barnehagen (0-3 år).
- Emne 3: Har gjort endringer ut i fra komiteens anbefalinger og lagt til læringsutbyttebeskrivelser om at studenten har kunnskap om blant annet lekens betydning for relasjonsbygging og vennskap.
- Emne 4: AOF Norge har lagt til læringsutbyttebeskrivelser som omhandler lek og vennskap for de yngste barna i barnehagen etter komiteens anbefalinger. Videre har vi tatt inn litteratur som fokuserer på dette temaet i litteraturlisten.
- Emne 5 (i rapporten): Til opplysning er emne 5 i vår studieplan fordypningsarbeidet i utdanningen og ikke praksis slik komiteen skriver. Punkt 6.6 i studieplanen (Praksis) er altså

ikke et eget emne. Det skrives i rapporten fra komiteen at læringsutbyttebeskrivelsen: «Studenten forstår betydningen av tverrfaglig samarbeid rettet mot de minste barna (0-3 år) i barnehagen og forstår betydningen av at ressurser og faglig kunnskap benyttes på best mulig måte.» Dette mener komiteen ikke henger sammen med temaet for utdanningen som er arbeid med de yngste barna. Denne læringsutbyttebeskrivelsen har ikke AOF Norge, og vi ser derfor bort fra dette punktet.

- Emne 6 (i rapporten): I vurderingen står det at læringsutbyttebeskrivelsene er tilfredsstillende, men i konklusjonen har vi «må punktet» om at AOF må sikre at læringsutbyttebeskrivelsene er rettet inn mot det som er sentralt i arbeid med de yngste barna i barnehagen. Vi har utvidet læringsutbyttebeskrivelsene med blant annet at studenten gjennom praksis skal arbeide for å utvikle god relasjons- og lekekompetanse hos de yngste barna som er tema gjennom emne 3 og 4. Videre har AOF tatt inn rammeplan for barnehage i et punkt for å synliggjøre dette dokumentet i arbeid med barna, foresatte og medarbeidere. Revidert studieplan med sporede endringer, ligger vedlagt.

Studieforbundet AOF Norge ønsker i tillegg å presisere at komiteen ikke har henvist til korrekte fagskolepoeng i punkt 3.4.2. AOF Norge sin studieplan er bygd opp med fem emner som gir hhv 14,10,12, 12 og 12 fagskolepoeng.

3. Fremlegge en beskrivelse av lokaler og utstyr for studiested Skien.

AOF Norge beklager at beskrivelse av lokaler og utstyr for studiested Skien, ikke har kommet med i søknaden. Denne beskrivelsen skal ha vært lagt inn i søknadssenteret på søknadstidspunktet, men feil kan ha forekommet. Beskrivelsen ligger vedlagt tilsvaret.

4. Utdype hvordan studentene og ansatte sikres et forsvarlig lærings- og arbeidsmiljø i Larvik.

Som beskrevet i søknaden, vil vi benytte det samme undervisningspersonalet i Larvik som i Skien. Det er ca. 40 minutters kjøretid mellom disse to studiestedene, og de ansatte vil der kunne være en del av et større kollegium, ha mulighet for arbeidsplass til forberedelse, delta på fagmøter med de andre underviserne og faglig ansvarlig. I Skien finnes lokale fagforeningsrepresentanter, verneombud og merkantilt ansatte. Som beskrevet vil det også være et team hovedansvarlige undervisere som til sammen har ansvaret for undervisning i de ulike emnene på denne utdanningen, og disse vil også utgjøre et team i tillegg til de fast ansatte ved AOF Norge. Vi mener derfor at de ansattes arbeidsmiljø i Larvik gjennom dette er godt ivaretatt. AOF Norge har også en fast merkantilt ansatt medarbeider med kontor i Folkets Hus i Larvik som kan være tilgjengelig ved behov til tross for at hun ikke er direkte knyttet fagskoledriften.

Når det gjelder studentenes læringsmiljø, vil våre fast ansatte kompetanserådgivere og faglig ansvarlig vil være jevnlig tilstede i Larvik for å ivareta studentene der. De hovedansvarlige undervisere har ulik kompetanse og erfaring som utfyller hverandre og gir alle muligheter for en skreddersydd undervisning for at studentene skal oppnå læringsutbyttet. I tillegg har vi knyttet til oss en rekke dyktige fagpersoner som vil stille som gjesteforelesere samt som vikarer ved evt. sykdom. Vi har således en faglig bred og stabil stab for undervisning og veiledning. Studentene i Larvik vil inkluderes i vårt studentdemokrati på lik linje med alle andre fagskolestudenter i AOF Norge, og deres rettigheter som studenter og ift. studentvelferd vil dermed bli ivaretatt i Larvik på lik linje med de andre studiestedene.

I tillegg til MÅ-punktene som vi har kommentert over, hadde sakkyndig komite også enkelte bør-punkter de mente at AOF Norge burde vurdere å gjøre noe med:

- Etablere tettere samarbeid med barnehager slik at innholdet i studiet kan bli mer rettet mot det aktuelle feltet

AOF Norge vil jobbe aktivt med å få samarbeidsavtaler med flere barnehager (både offentlige og private) i tiden fremover og knytte disse til oss gjennom vårt faglige nettverk.

- I større grad knytte innholdet i utdanningen til nyere barnehageforskning og kunnskap om de yngste barna som løfter frem barns kompetanse og deltagelse, og oppfyllelse av rammeplanens intensjoner og barnehagen som en del av utdanningssystemet i forhold til de yngste barna (0-3)

I revisjon av litteraturen (jf. tilsvaret 3.4.2) er det påbegynt et arbeid med oppdatering, og nyere forskning og kunnskap vil da være sentralt. De faglige ansvarlige vil være ansvarlige for å kontinuerlig følge med på ny forskning og kunnskap innenfor dette fagområdet.

- Primært kreve formell utdanning som barnehagelærer eller lærer med videreutdanning i pedagogikk eller småbarnspedagogikk

AOF Norge vil primært stille krav som påpekt.

- Sikre at de som skal undervise i Oslo har oppdatert yrkeserfaring

Dette vil etterkommes.

- Stille krav om at de eksterne praksisveilederne har relevant yrkeserfaring

Dette vil etterkommes.

- Gi studentene i Oslo undervisning i kildesøk og informasjon om Norgeskortet.

AOF Norge har som rutine ved studiested Oslo en gjennomgang med studentene i kildesøk, kildebruk, bøker/kilder vi har tilgjengelig for studentene, biblioteker i nærheten av studiestedet og Norgeskortet slik komiteen påpeker.

Vi mener derfor at dette er godt ivaretatt.

4.2 Sakkyndig tilleggsvurdering

Tilbyder har tatt tilbakemeldingene fra oss til følge, og vi ser at disse er rettet opp i studieplanen. Vi ser at tilbyder har presisert at arbeidsoppgavene til de som søker opptak på bakgrunn av realkompetanse omfatter arbeid i barnehage og/eller arbeid med de yngste barna (0-3 år). Tilbyder har gjennomgått utdanningens innhold og emner – læringsutbyttebeskrivelser, og oppdatert litteraturen. Vi ser dermed at innholdet i studiet er mer rettet mot de yngste barna i barnehagen (0-3år) og inn mot

lovverk og rammer som er relevant for arbeid i barnehagen. Nå er det også synlig hvordan arbeidet med de yngste barna er knyttet til Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver.

Tilbyder har også fremlagt en beskrivelse av lokaler og utstyr for studiested Skien, og utdypet hvordan studentene og ansatte sikres et forsvarlig lærings- og arbeidsmiljø i Larvik. De har imidlertid ikke beskrevet om studentene har tilgang til grupperom for kollokvier m.m. Vi ser at Grand hotell i Larvik har syv grupperom i sin konferanseavdeling. Vi forutsetter derfor at tilbyder kan legge til rette slik at studentene får gode arbeidsforhold i utdanningen.

I tillegg til MÅ-punktene, har tilbyder også etterkommet bør-punktene og det mener vi er bra.

Ja, kravene er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

4.3 Endelig konklusjon fra sakkyndig komité

Utdanningen anbefales godkjent.

5 Vedtak

NOKUT anser de faglige kravene for godkjenning av *Arbeid med de yngste barna (0-3 år) i barnehagen*, 60 fagskolepoeng stedbasert undervisning, ved Studieforbundet AOF Norge som oppfylt. NOKUT godkjenner derfor utdanningen.

Vedtaket gjelder utdanningen som er beskrevet i søknaden av 1. mars 2016 og i tilsynsrapporten.

Vedtaket gjelder for studiestedet følgende studiesteder:

- Oslo
- Skien
- Larvik

Vedtaket er fattet med hjemmel i

- lov om fagskoleutdanning § 2
- forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning § 5-1 (1)

6 Dokumentasjon

Rapporten er skrevet på bakgrunn av

- søknad datert 1. mars 2016, NOKUTs saksnummer 16/00313-1
- tilsvare datert 17. august 2016, NOKUTs saksnummer 16/00313-5

Vedlegg 1:

Sakkyndig komité

Kravene til sakkyndige står oppført i fagskoletilsynsforskriften kapittel 2. De sakkyndige skal vurdere om søknaden oppfyller kravene for godkjenning av fagskoleutdanning, jf. fagskoletilsynsforskriften kapittel 3.

Den sakkyndige komité har bestått av følgende medlemmer:

Rådgiver Victoria Elise Olsen, Utdanningsdirektoratet

Victoria Olsen er utdannet førskolelærer og har en Mastergrad i pedagogikk. Hennes masteroppgave hadde tittelen *Små barn og store barnegrupper. En studie av ettåringens mulighet for kontakt med voksne i barnehagen*. Hun har arbeidet som pedagogisk leder i flere barnehager, og jobber nå som rådgiver i avdeling for rammeplan- og lærerplanimplementering i Utdanningsdirektoratet. Her jobber hun med implementering av rammeplanen og innhold på barnehageområdet. Victoria Olsen har også arbeidet ved Høgskolen i Oslo og Akershus der hun blant annet har jobbet med praksisoppfølging.

Førstelektor Nina Johannesen, Høgskolen i Østfold

Nina Johannesen har nylig avsluttet en Ph.D. ved Universitetet i Stavanger. Avhandlingens tittel er *Medvirkning som tiltalte, møter mellom små barns uttrykk, pedagogers tekning og tekster fra Emmanuel Levinas*. Hun har også førskolelærerutdanning og hovedfag i barnehagepedagogikk. Hun har vært avdelingsleder og pedagogisk leder i flere barnehager, og har i en årrekke vært høgskolelektor tilknyttet avdeling for lærerutdanning ved Høgskolen i Oslo og nå Høgskolen i Østfold. Nå underviser hun på Masterstudiene i barnehagepedagogikk og småbarnsvitenskap (0-3 år), spesialpedagogikk, mangfold og inkludering, samt bachelorstudiet i barnehagelærer og ved videreutdanning for barnehagelærere. Hun har publisert en rekke artikler særlig knyttet til de minste barna i barnehagen, samt relasjonsbygging og medvirkning.

Sakkyndige skal ikke ha oppgaver ved fagskolen eller ha andre tilknytninger til tilbyder som kan medføre inhabilitet. De sakkyndige har erklært at de ikke er inhabile i saken.

Søkerinstitusjonen har fått anledning til å uttale seg om NOKUTs forslag til sakkyndige, og har ingen merknader.